

ПРЕДСТАВНИКИ УКРНОІВІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В ЗАСІДАННІ 16-Ї СЕСІЇ РОБОЧОЇ ГРУПИ РСТ

У лютому 2023 року в штаб-квартирі Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) у м. Женева відбулися засідання 16-ї сесії Робочої групи Договору про патентну кооперацію (РСТ). Захід відбувся в режимі відеоконференції з використанням онлайн-платформи ВОІВ.

Учасниками Робочої групи були представники з майже 80 держав-членів ВОІВ та майже 20 міжнародних та національних неурядових та міжурядових організацій.

До участі у засіданнях долучилися й представники Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (далі – УКРНОІВІ).

Результати сесії будуть актуальними ще досить тривалий час, принаймні протягом всього часу, який відведений Міжнародним бюро ВОІВ на запровадження стандарту St.37, що попередньо заплановано на 2025 рік. Тому варто ширше висвітлити питання, які розглядалися.

Зокрема, піднімався ряд актуальних та важливих питань, серед яких було обговорення мов спілкування, що використовуються Міжнародним бюро. Наразі правило 92.2(e) Інструкції до РСТ вимагає, щоб Міжнародне бюро відповідало заявникам або будь-якому національному відомству англійською чи французькою мовами, хоча, фактично, деякі неофіційні повідомлення направляються також і іншими мовами, у разі володіння ними представниками Міжнародного бюро та відповідними адресатами.

Міжнародне бюро повідомило про бажання покращити свої послуги шляхом розширення переліку мов спілкування з заявниками та національними відомствами до десяти мов міжнародної публікації, і не обмежуватися лише англійською чи французькою мовами, які використовуються сьогодні. Це вимагатиме розробки нових ІТ-систем і еволюції в розповсюдженні знання мови в

Міжнародному бюро. У представленому на розгляд Робочій групі документі запропоновано внесення змін до правила 92.2(е) Інструкції до РСТ у спосіб, подібний до попередньої поправки до правила 92.2(d) Інструкції до РСТ, що дозволяє регулювати розширення мов для листів і повідомлень, які надсилаються до заявника та будь-якого національного відомства, шляхом змін у Адміністративній інструкції до РСТ. Це дозволяє Міжнародному бюро розширювати перелік використовуваних мов з керованою швидкістю, орієнтуючись у першу чергу на прості та важливі області їх використання.

Також було обговорено питання щодо перевірки на відповідність формальним вимогам в рамках РСТ. На попередній сесії Робоча група РСТ розглянула пропозицію щодо централізації перевірки дотримання формальних вимог у Міжнародному бюро. Хоча і було зазначено, що у такого підходу є свої переваги, але деякі держави-члени ВОІВ зауважили, що національні відомства можуть більш ефективно забезпечити необхідний рівень вирішення формальних питань зі своїми заявниками. У наданому на розгляд Робочій групі документі було запропоновано створити механізм, за якого відомства, що отримують, могли б проводити перевірку на відповідність формальним вимогам у тому обсязі, який вони вважають за доцільне, і це може бути корисним їхнім заявникам. Одночасно відомства, що отримують, будуть мати можливість залишати функції, що стосуються перевірки відповідності формальним вимогам, виключно Міжнародному бюро. У будь-якому з цих варіантів, у разі наявності формальних недоліків щодо дотримання стандарту «розумно уніфікованої міжнародної публікації», Міжнародне бюро буде звертатися стосовно виправлень безпосередньо до заявника, а не до відомств, що отримують.

Також обговорення затонуло й мінімум документації РСТ. Було наголошено, що до мінімуму документації РСТ мають бути включені: патентні фонди всіх МПО, незалежно від їх офіційної мови/мов; МПО зобов'язані надавати свої патентні фонди для ознайомлення відповідно до технічних вимог та вимог доступності, встановлених Адміністративною інструкцією до РСТ; патентні фонди будь-якого відомства, не призначеного як МПО, за умови, що таке відомство представило свій патентний фонд для ознайомлення відповідно до технічних вимог та вимог доступності, встановлених Адміністративною інструкцією до РСТ. При цьому технічні вимоги та вимоги доступності застосовуватимуться до всіх «патентних документів». Будь-яке відомство, яке відкриває доступ до своїх документів має повідомити про це Міжнародне бюро; документи будь-якого відомства, які стосуються корисних моделей (лише як необов'язкової рекомендованої частини) за умови, що до них наданий доступ відповідно до технічних вимог та вимог доступності, встановлених Адміністративною інструкцією до РСТ.

Відомствам, патентні документи яких входять до складу мінімуму документації РСТ,

пропонується застосовувати стандарт VOIB ST. 37 при публікації відомостей про патентні документи фондів. Кожне відомство матиме доступ до своєї колекції патентних документів і здійснюватиме моніторинг за використанням патентної колекції відповідними МПО.

Для забезпечення актуальності списку джерел, що відносяться до непатентної літератури, в складі мінімуму документації РСТ запропоновані процедури перевірки актуальності: кожні п'ять років - повна перевірка актуальності списку матеріалів та будь-яких рекомендованих джерел; щорічна перевірка актуальності списку з метою виявлення застарілих джерел, або джерел, що вже не публікуються.

Також під час обговорень було знайдено консенсус щодо непатентної літератури, крім ресурсів, що стосуються традиційних знань. Представники патентного відомства Індії зазначили, що ці ресурси мають розглядатися в рамках особливого підходу стосовно технічних вимог та вимог доступності. Водночас інші міжнародні органи, які беруть участь у роботі Цільової групи, вважають, що такі ресурси мають відповідати таким самим вимогам, як і інша непатентна документація.

Внаслідок актуалізації підходів стосовно мінімуму документації РСТ, метою якої є покращення якості та ефективності роботи міжнародних органів, що в свою чергу дозволить користувачам отримувати ще більш якісні послуги міжнародного пошуку та експертизи в рамках РСТ, передбачається розширення складу патентних колекцій, які належать до мінімуму документації РСТ, а також більш інтенсивний та складний обмін цією патентною документацією. Міжнародному бюро було запропоновано надавати послуги репозиторію для розміщення даних відомств, які захочуть здійснювати обмін на централізованій основі, оскільки централізований підхід є більш простим та ефективним порівняно з режимом множинного двостороннього обміну. Також було зазначено, що у зв'язку із запланованим розширенням кількості мов, якими представлені колекції мінімуму документації РСТ, зростає роль систем машинного перекладу, в тому числі системи машинного перекладу VOIB WIPO Translate, як одного з можливих інструментів роботи з такими багатомовними колекціями.

Крім того, піднімалось питання щодо міжнародної заявки у багатомовному форматі. Як було зазначено на попередній сесії Робочої групи з РСТ, Європейським патентним відомством було запропоновано включити новий пункт до правила 26.3*ter* для прояснення і уніфікації процедури, яку використовують відомства, що отримують, у таких випадках: а) опис винаходу в міжнародній заявці представлений мовою, що відрізняється від мови формули винаходу, або частини опису/формули винаходу представлений мовою, що відрізняється від мови, якою представлена решта даного елемента заявки; б) всі згадані мови допускаються компетентним відомством, що

отримує.

Якщо міжнародна заявка буде містити текст, викладений декількома мовами і всі ці мови будуть мовами, що допускаються відомством, що отримує, для подання міжнародної заявки, пропонується передбачити можливість встановлення дати міжнародного подання у разі, якщо інші вимоги для встановлення дати міжнародного подання, не пов'язані з мовами, дотримано. Якщо ж міжнародна заявка містить текст, викладений декількома мовами, одна або декілька з яких не допускаються відомством, що отримує, пропонується залишити незмінною практику пересилання такої заявки Міжнародному бюро відповідно до правила 19.4(a)(ii) Інструкції до РСТ.

Відповідно до запропонованого правила заявнику буде надано спочатку один, а потім другий місяць для надання перекладу формули та опису винаходу або їх відповідних частин однією з мов, якою було викладено одну з частин міжнародної заявки при її поданні, і ця мова повинна одночасно бути мовою публікації та мовою, прийнятною для Міжнародного пошукового органу. Саме ця мова й буде вважатися мовою подання. Також було запропоновано до розгляду проект відповідних положень до Посібника РСТ для відомств, що отримують.

Ключове питання, що також обговорювалось, стосувалось діяльності Служби взаємозаліку мит ВОІВ. Служба переказу мита ВОІВ використовується для більшості переказів коштів між Відомствами у тих випадках, коли мито збирається одним відомством на користь іншого відомства. З метою створення умов для участі в системі всіх відомств, наданий документ містив пропозиції, які спрямовані на усунення тих факторів юридичного характеру, що заважають використанню Служби.

Деякі відомства стикаються з проблемами правового характеру, які перешкоджають їх приєднанню до Служби, оскільки відповідні фінансові установи забороняють здійснення платежів через посередників. Передбачається, що внесення до Інструкції до РСТ змін, які будуть вимагати перерахування мита до Міжнародного бюро, дозволить цим відомствам долучитися до Служби. Для цього було запропоновано внести зміни до правила 96.2(c) Інструкції до РСТ, зазначивши, що все мито, яке стягується одним відомством (за виключенням Міжнародного бюро) на користь іншого відомства, перераховуються до Міжнародного бюро.

Участь Робочої групи у 16-й сесії Договору про патентну кооперацію (РСТ) дала змогу ознайомитись з актуальними новинами та перспективними напрямками, обговорити питання, пов'язані з узгодженням змін та доповнень до чинних і розробленням нових міжнародних підходів ВОІВ, що сприятиме подальшому визначенню необхідності та доцільності реалізації відповідних заходів з метою уніфікації та гармонізації процесів взаємодії УКРНОІВІ з ВОІВ. Фактично розпочинається новий етап у міжнародному обміні патентною документацією. Це сприяє як

ширшому використанню в Україні патентної документації зарубіжних відомств інтелектуальної власності, так і дозволяє іншим відомствам більш легкий доступ до патентної документації України.